

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXII. Non est liberum quodvis assumere Breviarium, sed Officium
legendum ex Breviario ab Ecclesia, vel consuetudine loci præscripto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

130 **ficio.** Videri potest Diana p. 11. tr. 1. resol. 10. Objicies 2°. qualitas vel quantitas Officii non magis est de substantia ipsius, quam quantitas vel qualitas Missæ. Sed in die Palmarum audiens Missam de Requiem, vel de Resurrectione, æquè satisfacit præcepto de audienda Missa, quàm audiens Missam de illa Dominica. Ergo similiter, &c.

Respondeo negando antecedens, & consequentiam à Missa ad Officium: quia Ecclesia præcipit audiri Missam præcisè, non autem recitari Officium præcisè, sed recitari illud, quoad qualitatem & quantitatem, quantum & quale pro quolibet die præscribitur in Breviario. Unde nullus unquam dubitavit satisfieri Ecclesiæ præcepto, de Missa audienda, in casu de quo in objectione; secus in casu quo quis Officium de Resurrectione die Palmarum recitaret, ut patet ex Decreto Alexandri VII. Nec quoad hoc operosius est disputandum, utrum qualitas & quantitas Officii pertineat ad substantiam ipsius, quia non sola violatio præcepti quoad substantiam Officii est mortalis, sed etiam quoad qualitatem & quantitatem, quando recitatur Officium notabiliter brevius, vel notabiliter difforme.

131 **Dico notabiliter brevius, vel notabiliter difforme,** quia ubi non est nisi levis difformitas, nec nisi levis diminutio quantitatis, mutatio non videtur esse nisi venialis, uti docent Bonartius, Layman, & DD. communis, ob materiam parvitatem. Levis enim mutatio, etiam substantialis, non videtur esse mortale peccatum, magis quàm levis omisio substantialis, ut patet in ommissione Vesperarum sabbathi sancti, quam Bonæ-Spei (nobis hoc in puncto contrarius) n. 49. fatetur esse venialem.

132 **Unde subrogatum Officii pro alio non videtur semper esse mortale peccatum;** quamvis enim Officium subrogatum juxta declarationem Pii V. sit cassatum, annullatum & prescriptum quoad effectum plenè ac sine ullo peccato satisfaciendi præcepto; non tamen ulquequaque, sive quoad omnem effectum. Aliis qui illud ex inculcato errore recitasset, non magis satisfecisset, quàm si ex inculcato errore Rosarium loco Officii dixisset. Quod Doctores non admittunt; imò communiter docent, eum qui per inculpatum errorem, vel inadvertentiam, unum Officium pro alio bonâ fide recitavit, deprehensio errore, debere partem illam repetere; imò secundum aliquos posse inchoatum Officium perficere; licet probabilis existimem (cum Cardinale de Lugo) post absolutam horam, in quo deprehensus est error, residuum exitus diei Officio posse & debere recitari, ex benigna interpretatione mentis Ecclesiæ.

133 **Addit Card. de Lugo, eum qui hodie per inculpatum errorem recitavit Officium de Sancto, quod sequenti dumtaxat die erat recitandum, debere sequenti adhuc die illud recitare, ne bis erret.** Neque enim primus error dat ipsi jus invertendi ordinem Officiorum Breviarii.

134 **An autem Officium de Sancto, heri non recitatum, proximâ die non impeditur oporteat recitare?** Affirmant aliqui. Sed probabilis negare videntur alii, quia Officia, sicut jejunia, diebus suis alligata sunt, à qua obligatione Rubricæ solum excipiunt casum, quo dies illi impediuntur altiori festo, vel solemnitate. Aliis qui diù fuisset ægrotus, recuperatâ sanitate posset totum plenè rubricarum seu Breviarii ordinem invertere, omittaque Officia resumere, non sine magna difformitate cum Ecclesiâ sua, cui se debet juxta Canones conformare.

CAPUT XXII.

Non est liberum, quodvis assumere Breviarium, sed Officium legendum ex Breviario ab Ecclesiâ, vel consuetudine loci prescripto.

135 **Juxta Bullam Pii V. præfixam Breviario Romano, confirmatamque à Clemente VIII, & Urbano VIII. omnes Breviario alitri pensum suum perolvere debent, juxta formulam Breviarii Romani; aliâ officio non satisfacturi, exceptis Capitulis, & Monasteriis, quæ à ducentis annis fuerunt usa alio.**

136 **Sed quaeritur 1°.** an illi qui in sua Ecclesiâ, vel Religione, particulari utuntur Breviario, ducentis annis ante Bullam Pii V. usitato, possint privatim Officium recitare ex Romano? Affirmant Sa, Lessius, Sanchez, Bonacina, Diana, Gobat, &c. Sed (secluso in contrarium privilegio) melius id negant Suarez, de orat. l. 4. c. 23. n. 6. Bonæ-Spei hîc tr. 2. disp. 2. n. 145. & alii. Quia sic declaravit S. Congregatio apud Garciam de beneficiis p. 3. c. 1. n. 155. De hoc namque consultata, censuit, *habentes Breviarium ante ducentos annos institutum, non satisfacere recitando, etiam extra Chorum, juxta formam Breviarii novi Pii V. si hoc in sua Ecclesiâ non fuit receptum de consensu Episcopi & Capituli.* Id ipsum pro nobis Carmelitis declaravit Gregorius XIII. in Bulla Breviario nostro præfixa, in qua mandat universis & singulis Ordinibus prædicti Professoribus, Novitiis, & personis utriusque sexûs, ut hoc solo Breviario, in quaque Provincia, Congregatione & Domo, tam in Choro, quàm extra illum, in matutinis & aliis horis recitandis utantur. Et alioqui frustrâ esset privilegium relatum à Diana p. 11. tr. 1. resol. 8. quo Innocentius IV. Bulla *Pio vestro* 12. apud Rodericum concessit Minoritis, & consequenter aliis communicantibus, quòd si quando ratione itineris, vel alterius rationabilis causæ, extra Conventus suos divinum Officium recitaverint Fratres cum Fratribus, vel cum aliis Regularibus, vel Sæcularibus, vel quilibet separatim, id facere possint, alio quàm Romano ordine, secundum quodcumque Breviarium placuerit. Quod privilegium à Pio V. revocatum non esse dicitur in Compendio privilegiorum, ver-
bo

bo officium divinum §. 4. Per consequens revocata non est concessio iisdem facta à Gregorio IX. Bullâ Pio vestro 96. apud Wadingum to. 1. & ab Alexandro IV. Bullâ Ordinem 66. apud eundem to. 2. ut dum Officium cum aliis recitant aliorum more, tunc illud eis sufficiat, & ad dicendum proprium minime teneantur. Quod etiam Innocentius IV. concessit Eremitis S. Augustini Bullâ Pio vestro 9. in Bullario ipsorum.

137 Dicit quidem Lessius, seculo ejusmodi privilegio, consuetudinem jam obtinuisse, ut qui sua in Ecclesia particulari utuntur Breviario, privatim possint officium recitare ex Romano, idque rationale esse, quia non est cur potius conformare se debeant Ecclesie suae particulari, quam Romanae omnium Matri.

Sed ipse non probat consuetudinem illam, si revera sit, esse legitimam, seu legitimam usum, non abusum aliquorum particularium, quos non excusat ratio Lessiana: quia Ecclesia Romana sic est omnium aliarum Magistra, ut aliarum Ecclesiarum Religionumque leges particulares non abroget, sed observari velit, prout ex dictis constat.

138 Queritur 2°. quid de iis qui beneficium habent in una Ecclesia, sed resident in alia? Respondeo cum Palao, mihi videri, quod utriuslibet possint se conformare. Si tamen resideant in loco beneficii sui, debent se conformare Ecclesie suae, uti docet S. Thomas quodlib. 1. a. 13. Quod etiam procedit in Episcopo Regulari, qui Officium recitare debet juxta ritum Diocesis suae, non Religionis, uti S. Congregatio declaravit 11. Junii 1605. Ille vero qui nec beneficium ullum habet, nec ulli particulari Ecclesie adstrictus est, nec Religioni particulare Breviarium habenti ante ducentos annos ut supra, Breviario Romano uti tenetur, nec alio potest uti, v. g. Carmelitano, ut constat ex Bulla Pii V.

CAPUT XXIII.

Tempus & modus quo recitandum est Officium.

139 Consulto quidem suis temporibus & intervallis Horæ (inde dictæ Horæ) tam in Choro, quam extra recitarentur, Matutinæ scilicet mediâ nocte, vel sub crepusculum diei; Prima inter ortum solis & nonam matutinam; Tertia inter nonam & meridiem; Sexta meridie vel circa; Nonâ circa tertiam vespertinam; Vesperæ circa solis occasum; Completorium occidente jam sole, uti tradunt D. Basilii in regulis fusiùs disputatis p. 37. & D. Benedictus in Reg. c. 16. Uti tamen receperunt, quod Matutinum & Laudes pridie legi possint, ab hora quarta pomeridiana, uti Doctores communiter tradunt; à tertia, juxta Barbosam, Garciam, Henriquez, Sanchez, & (cum aliis) Dianam p. 10. tr. 16. resol. 47. Qui addit legi posse etiam horâ secundâ, sed hoc postremum ab aliis passim rejicitur.

Tom. II.

Ulus pariter obtinuit, quod Horæ parvæ quavis ferè horâ ante meridiem privatim recitari queant; Vesperæ post meridiem; Completorium circa quartam vel quintam vespertinam. Peccare saltem venialiter qui absque rationabili causa Vesperas mane recitat, communis est omnium sensus, cui Dicastillo de Euch. tr. 4. d. 10. n. 160. singulariter contradicit. Et idem est de eo qui Horas omnes pro solo libita solum vespere recitat, quem grande veniale committere, communis est DD. sensus, teste Dianâ p. 11. tr. 1. resol. 9.

Ex justa tamen causa (v. g. itineris vel futurarum legitimarum occupationum constituto tempore Officium recitari agere permittentium) licitum esse Horas omnes, etiam Vesperas & Completorium, mane recitare, Doctores multo censent apud Dianam ibidem. An verò incertum est. Saltem ex Apostolico privilegio (in quo Religiosi Mendicantes communicant) Gobat n. 681. ait PP. Societatis, ratione itineris, aut alterius occupationis, quando creditur, quod cum majori devotione dicatur totum Officium, posse illud recitare mane totum usque ad Completorium.

Cæterum non videtur probandum, quod Sanchez to. 2. Opusc. 1. 7. cap. 2. dub. 37. Scholasticis permittit, Horas in tempus differre vespertinum, eò quod tempus matutinum aptius sit studio: quia ab Jove debet esse principium, inordinatumque est tempus aptius dare studio, minus aptum Deo, cui optima quæque tribuenda sunt.

Multo minus probandum, quod Leander disp. 13. de Ordine q. 25. & apud ipsum Basilii Legionensis, Franciscus à S. Juliano, & Ludovicus à Conceptione docent, recitandi præceptum adimplere cum qui incipit hodiernum Officium recitare paulò ante mediam noctem diei sequentis, si ipsam absque interruptione prosequatur post mediam noctem, licet notabilem ipsius partem solum post illam recitet. Id ne ipse quidem Gobat (licet alioqui Probabilista indulgentissimus) practicè probabile censet: quia ex totius Ecclesie consuetudine, communique sensu & traditione Majorum omnium, imò & omnium Modernorum (pauculis illis exceptis) totum hujus diei Officium sub mortali absolvendum est ante finem hujus diei mathematicè sumptum. Quamvis enim Ecclesia permittat Matutinum cum Laudibus sequentis diei hodie de sero recitare; hoc ideo est, quia licet quantum ad contractus, & alia hujusmodi, dies incipiat à mediâ nocte; tamen quantum ad Ecclesiasticum Officium, & solemnitarum celebritates incipit dies à Vesperis. Unde si aliquis, post dictas Vesperas & Completorium, dicat Matutinas, jam hoc pertinet ad diem sequentem, ait S. Thomas quodlib. 5. ad 1. sed quantum ad Officium, dies hodierna mathematicè & moraliter finitur mediâ nocte sequente. Et ideo recitans notabilem Officii hodierni partem post mediam noctem sequentem, non magis satis-